

ACSAI ROLAND:

Alagútnapok

Nem vidám könyv, amelyet most a kezemben tartok. Borítóján sötét felhők kavarnak, alattuk pedig az ellenfénytől megfeketedett galambok ülnek sorban. Nos, e két szimbólum, a hatalmas ég és a szabadságot jelképező madár tökéletesen megtévesztő; szárnyalásról szó sincs, hacsak nem mélyrepülésről. Biztosabb fogódzót csak a cím jelent ez ügyben: az *Alagútnapok* elnevezés már sejteti, hogy egy beszűkülő világba tesszük meg az első lépést, amikor fellapozzuk a könyvet.

A szorongásoktól megbéklyózott ember keserű érzéseibe kószolhatunk bele, ha végiglapozzuk a verseket. Egy olyan tudatalakulásról olvashatunk, amelyet a világban élők nem igazán érthetnek meg, sőt a legnagyobb életűek talán meg is mosolyogják az árnyak e tömegét. Ez a könyv nem kifejezetten nekik szól. Hanem inkább annak, aki tudja, milyen visszahullani a saját-sötétbe, és onnan csak nagy nehezen, sok-sok gyógyszer árán kikecmeregni. És ha már kímásztál, akkor „Csak úgy, ad hoc / Zuhanni kezdsz / És a semmiben megkapaszkodsz”. Vagyis az ember kezdheti előlről az egészet. Keresheti újra a kiálló köveket a szakadék al-

ján, amit persze már az unalomig ismer, tehát fejből tudja, melyik falán és hogyan tudna kijutni. Ha akarna.

A fenti idézet a verseskötő címadó darabjából való, mely öt versszakba sűrít bele rengeteg átvirrasztott éjszakát, és még több rémálomban eltöltött nappalt. És mégis jut hely egy kis humornak és nyelvi játéknak, például az első versszak végén: „A légszöként szűkülő / Alagútnapokat / Nem követi tágas mező / Ébrenléteid álmodban / Ne jöjjenek elő.”

A vers a legelső ciklusból való, melynek címe: *Minek virrad*. Érdekes megfigyelni, hogy majdnem az összes cikluscím a feketével és a fehérrel, illetve azok árnyalataival játszik. A *Minek virrad* a hajnal ezüstösen hideg szürkijét jelentheti. A *Saját-sötét* egy 36 fokos, meleg feketét idéz fel az olvasóban. A *Mustela Putorius Furo* vagy közönséges néven vadászgörény, szürkületi állat lévén, az alkonyat szürkijét juttatja eszünkbe, mely az állat nedves orrától lesz meleg. A *Gyászhuszár* ciklus feketéje a katona kardjától válik hűvössé. Egyetlen olyan cím van, melyben a világos, vagyis a fehér dominál, de szerencsére ez egy meleg árnyalat: ahogy az emberi kéz hozzáér a fához, egy apró sakkfigurához, vagyis *A világos sáncol*, ami mindenképpen magasabb hőfokot feltételez. A leg-

utolsó ciklusban pedig van fekete és fehér is, meg egy kis meleg. A *Bomlás kis kézikönyvét* olvasván a befogadónak apró fehér kukacok és nagy fekete földrögök vannak a szeme előtt, melyekhez, ha odatartja a kezét, egy kis meleg társul, hiszen a bomlás hőt termel.

Ilyesmi logikát követve túlzott belemagyarázás nélkül is könnyen arra a megállapításra jut az ember, hogy a szorongás gyökere és lombja is ugyanaz. A hőingadozás és a világ teljes színfosztása. Márpedig ha a hideg és a meleg állandó váltakozása hatalmas sziklákat is megrepeszt, miért bánna máshogy egy törekeny lélekkel. „Az is a test ellen szól, / Hogy nem viseli el / A hideget, amit a lélek / Bír, a fizikait mármint.” És ha a színnek teljes elkobzása a psziché totális deprimálásához vezet, akkor nem meglepő, hogy egy félelmeivel küzdő ember mindent monokróm szűrőn keresztül lát.

Szeretem olvasgatni Acsai kötetét, annak ellenére, hogy a költő harmadik könyvét az átlagosnál szomorúbb versek alkotják. Vagy talán pont ezért. A szépen gördülő formaversek nem szégyellnek a ziláltságról és a küszködésről beszélni. A túlélés végtelennek tűnő perceiről, amikor az ember kénytelen fegyvert ragadni saját félelmei ellen, bár még nem párbajozott soha. „Most is csak a vers kedvéért nézted / Meg ilyen alaposan az utcát: / Hogy tudd, mire maradsz vak, / Amíg azzal törödsz,

hogyan juss át / A délutánba”. Azokról a harcokról tudhatunk meg sok mindent, amelyek elől nagyon sokan kitérnek, vagy ha mégis belemennek, nem szívesen beszélnek róla.

FINY PETRA

(*Palatinus Kiadó, Budapest, 2005,*
92 oldal, 1800 Ft)

NÁDASDY ÁDÁM:

Soválynak kéne lenni

Retró nélkül is érdekes könyv lenne Nádasdy Ádám új kötete; teli szellemes, megkapó szövegekkel és olyan versekkel, amelyekre nem tudok találhatóbb kifejezést, mint ezt a dadogót: vallomásos meglepetés.

Korábbi költeményeire is jellemző volt, hogy sajátosan városipolgári világukat a hétköznapi beszédmódra és a slágerkultúrára is nyitott, ugyanakkor mindig tökéletesen precíz, felépített módon beszélték el. Ebben a könyvben is felépül ez a világ, minden apró elemével együtt; olyan képekkel együtt, mint az opálosan mosolygó kínai követ – vele és kollégáival azonban ironikusan és nosztalgikusan is tele van már a padlás.

A Retró megtelt, Marx és Lenin gyertyánál virrasztó kobakja már nem mond többet a mai olvasónak, mint hogy a két emlegetett úr rossz